

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

Հատը 3 մեծալիք Իզմիրի մէջ

ԿԸ ՀՐԵՏԱՐԵՎՈՐԻ ՉՈՐԵՔՆԵՐԹԻ ԵՒ ՅԱՐԱՐԱՐԱՆԻ ՕՐԵՐԸ

Դուրսերը 4 մեծալիք Հատը

Յ. Գ. ՄԱՐԿԵՆ

Համարատու — Խմբագիր

Տ Ա Ր Ե Գ Ի Ն Կ Ա Ն Ի Ն Կ

ԻԶՄԻՐ Օմբ. ոսկի 1
ԴՈՒՐՄԱՐ Մէծիւթի 6
ՕՏԱՐԱՐԿԻՐ Ֆրանք 25

Ե Ա Ն Ո Ւ Յ Ա Գ Ի Ն

5 զրուշ տղը Մէկ ԱՆԳՈՍ
2 զրուշ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳՈՍ
60 փարա ԵՐԵԲ ԱՆԳՈՍ

Պ. Գ. ՊԱՆԹԱՐԵԱՆ

Հիմնադիր

Խ. ԴԵՐՉԱԿԵԱՆ, Կը տնօրինէ բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վե-
րաբերեալ բոլոր գործերը: Եօլ-Պետէսմէն Թիւ 5

Որ եւ է գրութիւն, յօդուած կամ նամակ, որ ուղղակի ԽՐԱՐԱՐԱՆԻ թիւն
կը վերաբերի, խմբագրին կը դրկուի: Եօլ-Պետէսմէն Թիւ 5

ԻԶՄԻՐ

Օգոստոս 6, Շաբաթ

ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ: — Պար-
տաւոր ենք շնորհակալութիւն
յայտնել թաղապետական խոր-
հրդաց նախագահներուն, որք
փողոցներու մաքրութեան գոր-
ծին ամեն ջանք ի գործ կ'դնեն
Մեծ խնդիր մ'է այս' ներկայ
պարագայից մէջ: Եւ հարկ է որ
խորհրդանշիր անհատ լաւ հաս-
կընայ, թէ ինչ է քաղաքի մը
մաքրութիւնը: Թաղապետները
անմիջական կարողութիւն ունին
բնակչաց' մաքրութեան խնդրոյն
մէջ: Չանապառն աղանդութիւն
ներ, փողոցներու ճիշդ մէջտեղը
երբեմն կը լեցունեն տուներու
սպասարկուները, որոնք այն
ժաման մեծ առ թաղապետու-
թիւնն անկարող է հսկել: Հրէից
թաղը շատ կը տեսնուի այս ան-
կարգութիւնը: Ինչպէս պատուէր
չըլլիր հասարակութեան, որ
տուներէ թափուելիք աղտոյւն-
թիւնները գիշերուան ուշ ժամե-
րուն թափուի փողոցներու յար-
մար անկիւն մը, որպէսզի թա-
ղապետութեան սայլերը առաւու-
րեան մարտի սկսած տուն կա-
րենան մաքրել: Ինչպէս պատիւ
մը չ'որոշուիր այս անկարգու-
թեանց անդի տուող բնակչաց:
Ամեն մարդ փորձած է հարկաւ,
որ առտու մարտի տեսած փա-
ղցը կէս օրին կամ յետոյ դա-
նաղան աղանդութիւններով կը-
լեցուի, որպէս թէ աղտոյնը
համար մաքրուած ըլլային:

ԲԷՄԱԼ ՊԵՅ, որ անցեալ շա-
բաթ օրէ ի վեր քաղաքի կղզու-
նուէր, առջի օր մեկնեցաւ Քի-
ոս երթալու համար:

ՏԻԼՊԵՆԱՆ ՉԱՐԷՆ Էֆէնտի
մեկնեցաւ Նոյնպէս Քիոսի պաշ-
տօնատեղին:

ՃԻՐԻԹ ՕԴԼՈՒ աւաղակապե-
տը երէկ Իզմիր բերուեցաւ իր
բնկերներով:

ԳԱՆԱՌԻՍ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉ ՎԵՐԱՄ:
Նախա բաշա հեռագրած է ներ-
քին դարձող նախարարութեան
թէ Քաղաքի մեծ աղանդական վի-
ճակը կատարեալ է, եւ թէ կըզ-
ղին մէջ կարգ կանոն կը տիրէ
ամեն կերպով:

ԹՈՒՉ: — Իզմիրի գիտաւոր
առեւտուրներէն մին եղող թու-
ղը երէկ սկսած գալ Իզմիր:

ԲԻՎՈԼՎԵՐ ԳԵՈՂ ՄԷ: — Աս-
ջի օր, զինավաճառի մը կը ներ-
կայանայ մէկը, եւ երկու բիւլը-
վէր գնելով: Կը խնդրէ որ խա-
նութիւն սպասաւորը միատեղ եր-
թայ եւ ստակն բնութիւն: Հաղիւ
կը հասնին գնողն ու սպասաւորը
քարափին ետեւի փողոցը, իս-
կայն, մէկը վրանին կը վազէ ձեռ-
քը դանակ մը բռնած, եւ սպա-
սաւորին սպառնայէ ետեւ գնորդն
ու գանակով մարդը կը փախչի
ղէնքերն առնելով: Սպասաւորին
աղաղակներէն' ոտակնաւորեան
պաշտօնեայ մը վրայ կը հասնի եւ
կը յաջողի բռնել փախչողները
եւ զէնքերը գրաւել:

ՀԻՐԵՆ: — Չորեքշաբթի ի-
րիկուն Վիտիկ ֆերմանէն մէջ
հրդէճ ծագելով, խանութ մը
այրելցաւ:

Նոյնպէս կիրակի երիկուն Սէն
-Րօք հիւանդատան ետեւը որ-
ճարանի մէջ կրակ եղաւ:

ԲՍԱԿԱՀԱՏՆԵՐԸ: — Երէկ ա-
ռաւոս Այիա-Ֆիօթիկի եկեղեց-
ւոյն ետեւի նեղ փողոցին մէջ,
անցորդի մը քսակն յափշտակե-
ցին:

ԳՈՂԵՐԸ: — Չորեքշաբթի գի-
շեր Գէնուրի-Մահալէ քառած
թաղը խանութի մը մէջ գողեր
մանելով, երկու տղի ժամացոյց,
տաններէ մասանի եւ ուրիշ
թանկագին առարկաներ կը վեր-
ցունեն, ինչպէս նաեւ երեսուն
մէծիւթի:

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԷ: — Առջի
օր Պարսկաստանի մէջ երկուսարդ-
մը կը պահեն, որ ալիւր ծախու-
ղի մը բնկեր է եղեր:
Պատճառն անյայտ է:

ՈՒՂՏԱՊՊԵՆ ՄԷ: Երեքշաբթի
օր առողջապահական գօտիէն
անցնելու ուղիւ ըլլալով, առաւու-
րեան ընկաւ զինուորաց կրկին եւ
կրկին հրամանաց որ չ'անցնի,
հրացանի հարուածով մը կըս-
պանուի զինուորաց կողմանէ:

ԻՆԸ ՉԷՑՊԵՐ ՎԵՐԱՐԱՆԻ շրջայ
եւ ձեռքերնին կապուած, առջի
օր Բէմէրի կայարանէն ոտակա-
նութեան զրկուեցան:

Այս աւաղակները տեղացի ու-
տիկաններէ բռնուած են, երբ
ատենք զէնքերնին ձգելով անդ
մը հաւաքուած էին զբօսներու:

ԲԱՐԵՏՈ անուն խաղական մար-
տանաւ կիրակի օր մեր նաւա-
հանդիսը կը պատուի:

Ն Ե Ր Բ Ի Ն

Բարձր. Եղարդուր, յանձնա-
ժողով մը պիտի կազմէ, որոյ
պաշտօնը պիտի ըլլայ քննել
ներկայ դատաւարական դրու-
թիւնն ու զանազան դատարա-
նաց կողմից իրենց, եւ առաջար-
կել անոնց բարեփոխութեանց
համար հարկ եղած միջոցները:

Գարատաղի իշխանը շաբ-
թու մէջ մեկնել է Չիթիէն:
Գալմարո, ուրիշ Իզմիրի նաւը
մտեր է Պոլիս գալու համար: Իշ-
խանին բնկերացած են արտաքին
եւ պատերազմի դարձող նախա-
րարներն եւ երկու թիկնապահ:

ՎԵՏ. Սուլթանը, կրէ՛ նե-
ղողոս, Իր բարձր համակրու-
թեան նոր ապացոյց մը ըլլալու
համար, յանձնարարած է իր
հարտարակաւ Վալիաքի Էֆէն-
տիկին, որ աւելի մեծատարած
եւ աւելի գեղեցիկ ապարանք մը
չինէ՛ նիշան-Թաշի մէջ, ուր կը
բնակի այժմ մեծ եղարդուրը:

Պար տը Մասէտուանի
պատմածին նայելով, կրէ՛ Է. Բ-
ուրբէս, ինչ որ կը գիտցուի,
Սէլանիկի մէջ Մէհմէտ բաշայի
գողերէ բռնուելու մասին, այն
է թէ, գողերը իր Ռուսլուքի
ագարակին մօտ բռնել են զին-
քը, եւ թէ Քարաքէհեա աւա-
ղակին հրատակներէն բռնուած է:
Կրտսի թէ խիստ մեծ դուռնա-
մը կը պահանջէ եղեր Քարա-
քէհեա՝ Մէհմէտ բաշան արձա-
կելու համար:

Գաւառի Վեմ. կուռա-
կային ներքին դարձող նախարա-
րութեան զրկած պաշտօնակն
հեռագրէ մը կը հասկցուի որ
մօտերս բռնուող եւ անձնատուր
եղող աւաղակներն են Քիւչիւք
Մարիկա, եւ իր հինգ բնկերնե-
րը, Եիւրիկ Օմանի մարդերէն
երեք հօգի, աւաղակապեալ Չա-
քեճը, Նոյնպէս Հիւրէ Մուսթա-
ֆա օլլու, Ճիւրիկ օլլու եւ այլն,
առանց հայուելու նաեւ անոնք՝
որոց շատերը սպանուեցան եւ
չատերն ալ ողջ զանուեցան: Հե-
ռագրերը կը յաւելու թէ հասա-
րակաց ապահովութիւնը ամեն
կողմ վերահաստատուած է:

Մայրաքաղաքին թերթերէն
երկուքը դադրած են: Մին ՄՕ.
ՆԻԹԵՐՈՐ ՕՐԻՍՆԹԱԼ, որ Պոլսոյ
թաղապետութեան Զ. չըմանակի
նախագահ Պար պէյի եւ Վագիթ
լրագրի տնօրէն Ֆիլիպ Էֆէնտի
մէջ ծագած վէճին նկատմամբ
քաղաքապետութեան հրատա-
րակած մէկ ազդը քննադատած
էր: Միւրը ՄԷՃՄՈՒՍՅԻ ՀԱՎԱ-
ՏԻՍ որ Ս. Պատրիարք Հօր գէմ
յօդուած մը հրատարակած էր:
Տնօրէնը՝ Թօլեան Էֆ. բան-
տարկուէր է:

Գ Օ Լ Է Ր Ա

Մինչեւ այսօր Իզմիր հասած
լուրերէն կը հասկցուի որ Գօլ-
բան Վերին Եգիպտոսի կողմը
կողզուի: Թէ եւ վերջերս Սէ. Բ-
անարից մէջ քիչ մը ստատիւ-
յաւ, բայց հակառակ աւար, կը
կարծուի առհասարակ որ ստորին
Եգիպտոս աղտած է ալ այդ-
պատու հասին ձեռքէն:

ԳԱՂԱԲԱԿԱՆ

Վերջերս Պ. Կրտսեթմին հար-
ցում ուղղուեցաւ, որ բայտա-
րութիւնն տայ, անգլիական դո-
րայ Եգիպտոսի դրաւումին տե-
ւողութեան եւ բնութեան վրայ:
Սակայն իրեն ուղղուած զա-
նազան հարցումներուն տուած
պատասխանները՝ պայծառ կեր-
պով չեն ցուցնել թէ ինչ է անգ-
լիական կառավարութեան գի-
տաւորութիւնը:

Թագուհւոյն առաջին նախարա-
րին առեւտրափոխութեան մէջ մի-
այն մէկ կէտ կայ, որ դահա-
ցուցիչ պատասխան համարուած
է, այն է գօլբաշայի պատճա-
ռաւ վարչութեան դարձող մէջ
գաւառութիւնները ծագելով:

Եթէ իր առջի յայտարարու-
թիւնները կրկնէր, կրէ՛ Լը Թան,
եթէ անգամ մը եւս ծանուցա-
նէր յայտնապէս՝ կարելի եղա-
մին չափ քիչ ժամանակի մէջ
Եգիպտոսէն քաշուելու դիտա-
ւորութիւնը, այն տունն ազգա-
յին անձնատուրութիւնը վերա-
րած կըլլար: Իսկ ընդհակա-
ռակն, եթէ արտայայտէր թէ ն-
գիպտոսի դրաւումը այսուհետեւ
կատարուած իրողութիւն մ'է եւ
անոր վրայ կրկին խօսելու հարկ
չկայ, այն տունն պատճառ պի-
տի ըլլար իր քաղաքական բա-
րեկամներուն դժգոհութեան, ու-
րոնք սարսափ կը յայտնեն զին-
ւորական ձեռնարկութեանց եւ

երկրակալութեան առջեւ:
Պ. Կրտսեթմին, խիստ ճար-
տար եւ խիստ փորձառու ատե-
նաբան մ'է, որով՝ պարագա-
ներուն իր վրայ դրած պարտա-
ւորութիւններէն չլիթիւր: Դիտ-
յաւ ուրեմն իւրաքանչիւրին ճա-
շակին համեմատ խօսել, ծած-
կելով իւր լեզուն այն ձեւերուն
տակ որ անկարելի է բռնել խօս-
տու մը, եւ նշանակել պայման
մը:

Իր առեւտրափոխութիւնը ամ-
բողջովին առ կէտին մէջ կ'աւ-
տիւրի. — Շատ բարեբաղդ պի-
տի ըլլայինք անշուշտ եթէ կա-
րենայինք մեր զօրքերն Եգիպ-
տոսէն ետ կանչել եւ այդ երկի-
րէն ինքն իրեն ձգել, սակայն
չպիտի կրնանք բնել զայդ, մին-
չեւ որ կարգ կանոնը հոն չհաս-
պատուի:
Քիչ պէտք է կառավարութեան
մտադրութիւնները ստուգապէս
չեն փոխուած Նեղոսի հովիտին
մէջ մեր դարձողութեանց բնու-
թեանը մասին, սակայն պատառ-
խանաւորութիւններ ստանձնած
ենք զարս չենք կրնար թողուլ,
եւ անք չենք մենք ոչ ժամանա-
կին եւ ոչ պատահութեանց:

Հ Ե Ո Ւ Գ Ի Ր

Բարիկ 14 օգոստոս
Սպանիոյ լուրերը յեղափոխա-
կան նոր շարժում մը չեն յիշա-
տակէր:

Ալեքսանտրիա 16
Օգոստոս 14 ին ամբողջ Եգիպ-
տոսի մէջ մեռնողներուն թիւն է
ՀԱՉԱՐ ԵՒ ՄԷԿ հօգի:

Լոնտոն 16
Դանուրի գեղական ժողովն այ-
սօր դաւանդեցաւ:

Ֆրանսիոյ 16
Շանսօրի կոմսը հոգեւորքի
մէջ է:

Վիեննա 14
Վիեննայի լրագրիւր կը հաս-
տատեն թէ Ֆրանսուս Ժօզեֆ
կայսրն ալ Սերպիոյ Միլան թա-
ղապետը իրարու պիտի հանդի-
պին հունգարիոյ մէջ տեղի ու-
նեկալիք զինափորձերուն մէջ:

Օգոստոս 13ին Եգիպտոսի մէջ
303 հօգի մեռած են: Իսմա-
յիլիա եւ Բօրթ Սայիտ ոչ ինչ կայ:

ՍԻՆԻՏԻԿԱԿԱՆ ԶԲՆԱԾՈՒՄ

Օրոշանք մեծ խնդիրներն ունենալով, որոնցում անհրաժեշտ էր համարվում և արդեն կարծիքները, արժան կը համարվեին ևս համառոտոր յիշատակել:

ՁՈՒՆԻՏԻԿԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻՆԵՐԸ, — Ջրանցիին բնակությունը Անգլիոյ կառավարութեան հետ բրած պայմաններէն կազմուի, և իր բոլոր իրաւունքները պահելով իր գործուն աշխատութիւնը ձեռք կը բերէ: Եթէ ուզէ կըրնայ անմիջապէս փոխել նոր չըրանց մը, որուն շինութիւնը կըրնայ լրանալ մինչև որ իր հակառակորդ Անգլիոյ վաճառականութիւնն է ուրեմն որ գործին ետ մնայէն կըլլատուի և ոչ թէ բնակութիւնը:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻՆԵՐԸ, — Ինչ որ զարմանալի կը թուի մեզ Պ. Կլաւդիոսի բացատրութեանց մէջ, այն է իր պնդումը որով կիմացունէ Անգլիոյն ծրարանայի միացնող բարեկամական յարաբերութիւնները, զորս հասարակաց դահլիճին մէկ վիճաբանութիւնը վտանգի պիտի չենթարկէր: Ծրարանայի դիւրագոյնեցիկ բնութեան նկատմամբ եղած այս սիրացոյցները՝ Անգլիական ազգային զգացումը չպիտի կրնան անտարբեր թողուլ, և հաւանաւոր է որ, շատ կողմերէ յանդիմանութիւններ ուղղուին Պ. Կլաւդիոսին: Ծրարանայէն վախճանալով Անգլիոյ շահերը զոհած ըլլալուն համար Սթամֆորտ Նորթըթ արդէն յայտարարած է Պ. Կլաւդիոսին թէ այս գործը որ և է կերպով ամենեւին վերաբերութիւն չունէր Գաղղիոյ կառավարութեան հետ:

Այս խնդրոյն մէջ, Պ. Կլաւդիոս թծն իր վարմունքով մահաւորութիւն:

ԹԵՐԹՈՆ

ԱՐՇԱՆՈՅՍԻ

ԵՐՈՒՄԱՆԻ ԵՒ ՍՄԵՆԻՍ

տուէ չընդգրկուի մը չորհրդէ, մինչև պատերազաններու անհաճութեամբ սեղանէ կէտը բաց մնալով, կարելի էր տեսնել մեզմէ շնորհալու թեան և սրտի չլիստեմ ինչ անպատեւ արմիքի մը ազդեցութեամբ դէպ ի վեր ելն էլը . . .

Ձեռք ուղեր բնա մարմարոտի նըմանցնել այս կուրծքը բարձր պարանոցը և այն լեցուն ու կուր թեւերը՝ որոնք փոքրիկ ձեռներով և ապակիի պէս փայլուն ըզուներով կը վերջանային՝ այլ կը փափաքէին զգուշեւ այնպիսի մոմեղէն շինուած մը որ սոյն աննկարագրելի մարմինին եթէ չհասարակ իսկ գէթ գաղափարն ընծայէ մեր ընթերցողներուն: Մարմին մը որով մորթը իմալի պէս կալուէ և փայլուն էր, և անթիւ ըստ պիտակութիւնը իր մէջ վարդի թեթեւ դոյն մը պահած լինելով աւելի սպիտակ ցորենի գոյնին կը միտէր բան թէ կաթի:

Երկնային երեւակայութենէ մը արտադրելով քաջ վրձինի մը նկարելու յաջողած Աստուածամոր պատկերին մինչև ձախտին կէտը ծածկող կապտագոյն քոյն եթէ կարելի լի-

հարուած մը տուաւ թէ՛ ինքն իրեն և թէ՛ կառավարութեան, և եթէ այս ներկայ պարագային մէջ, ընտրողները դժմարելու հարկաւորութեան մէջ կը տեսնէր ինքզինքը, կրնայ գուշակուել որ ազգին վճիռը իրեն նպաստաւոր չըլլալուն համար էր:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻՆԵՐԸ, — Եթէ, Պ. Լըսէֆսի գործադրական իշխանութեան խնդրոյն վրայ, ընդդիմութիւնը բաւական զօրաւոր ըլլար կառավարութիւնը յաջող կերպով հարուածներու համար, այն ատեն կառավարական մարդոց նպատակն ի լոյս պիտի դարձնէր առաջարկէին հասարակաց դահլիճին որ հրաժարի այն 1854ի եղած գործադրական իշխանութեան եղանակէն, որ Պ. Լըսէֆսի Սիւէլիշի պարանոցին մենաշնորհը կուտայ, և պիտի խնդրէին միանգամայն ճանաչել որ և է միջոց բնակութեան մը իրաւունքը՝ ուրիշ ջրանցի մը շինութեան արտօնութիւնն ստանալու:

Փոխանակ խնդրելու դահլիճէն, որ յայտարարէ թէ Պ. Լըսէֆս բացարձակ տէր չէ պարանոցին, կը հաստատեն ինչ որ մերժուած չէ և ոչ մէկ անձէ, ոչ իսկ պետութեան օրէնսդէտներէն, թէ Պ. Լըսէֆս բացարձակ իրաւունք չունի հաղորդակցութիւն մը բանալու, ծովով, Միջերկրական և Կարմիր ծովուց մէջ:

Պ. Կլաւդիոսին կրնայ ընդունել այս որոշումը, առանց անկէ բաւած փոխելու: Միջոց կայ Միջերկրականէն Կարմիր ծովը ջրանցի մը բանալու առանց Սուէշի պարանոցը փոխելու:

ԻՍԲԻՍ

Վերջերս աղէտալի արկածի մը զոհ դացող Իսբիս կղզին ի

նպատակ, Բարիդի մամուլ ներկայիս հետեւեալ նամակը ղրկած է. «Հազար ֆրանք կուտամ Իսբիսի»:

«Իսբիսի արկածը մինակ իտալական աղէտ մը չէ, մինակ մարդկային աղէտ չէ, տիեզերական աղէտ մ'է»:

«Ձգածեալ կը տեսնեմ ինքզինքս, իմ լուծան կը ղրկեմ»:

ՎԻԿԹՈՐ ՀԻԿԻՆՑ

ԳՐԻՍԵՆԱՆ

— 0 —

Մօտերս Գաղղիացի Պ. Միքել Բոնիպարտիի օմերեւոյթ անձնակազմի ղեկավարին մէջ մանրադիտական հիւղին գլխաւոր փորձարկուն է, «Գործարանաւոր կենդանիք միջնորդութիւն» անուամբ հիւղակաւոր գիրք մը հրատարակած է, յորում միջնորդութիւն մէջ գտնուող մանրադիտական ամենափոքր կենդանիք ուսմամբն կը պարապի: Պ. Գրիսեն Ֆլամարիոն ուղեւոր յիշեալ գիտնականին նոյն երկար սիրով թեան վրայ գաղղիական փորձարկուն գաղափար մը տալ, ֆարիզու Վիլիէլմ լրագրոյն մէջ «Մանրադիտական բնակիչք մը միջնորդութիւն անուամբ գեղեցիկ յօդուած մը հրատարակած է: զոր Հայերէնի թարգմանելով կը ներկայացնենք մեր պատուարժան ուսումնասէր ընթերցողաց, որք կարծենք անոր կարեւորութիւնը քսել պիտի գնահատեն:

ունելուն և մարդկային ծանօթութեանց մեծ ծառին բաղնային ճիւղերուն հետզհետէ կազմակերպութեան համեմատ, մասնաւոր զննութեանց և փորձառութեանց շրջանակը կ'ամփոփուի, որով կրնայ մասնագէտն իրաքանչիւր խնդիրն առանձին կերպիւ ուսումնասիրել և իւրաքանչիւր ուսման նիւթին մէջ աւելի սերտ և խորին կերպիւ թափանցել: Երբ 1866ին Բարիդու գիտարանին շինութիւնն որոշուեցաւ, անոր նախնական կանոնադրութեան մէջ ոչ թէ միայն Աստղագիտութիւնն, Օգերեւոյթաբանութիւնն և Բնագիտութիւնն այլ նոյն իսկ Բնական պատմութիւնն և ուսումնական թանգարանի մը կազմութիւնը բովանդակուէին, առկէ զատ ուրոշուած էր նաեւ որ, նոյն տարին հիմնուած Գիտութեանց ձեւմարանին ժողովներն դիտարանին մէջ տեղի ունենան:

Տառն և ութերորդ դարու ըսկիզբն, դիտարանին մէջ միայն աստղագիտութեան և օգերեւոյթաբանութեան ուսումնասիրով կը պարապուէր, և բնագիտութիւնն անոր յայտադրոյն մէջ չէր բովանդակուէր, բայց եթէ այն հազուագիւտ պարագայից մէջ երբ յիշեալ գիտութիւնն երկնից ուսման հետ անհրաժեշտ կապակցութիւն մ'ունէր:

1868ին, Մոնսուրիի օգերեւոյթաբանական դիտարանին հիմնադրութեան ժամանակն, գրեթէ սկզբամբ որոշուեցաւ որ, աստղագիտութեան և օգերեւոյթաբանական դիտարանին մէջ զարգացումն և բնագիտական յիշեալ երկու դիտութեանց ուսումնասիրութեան հարկէն կ'զգացնէր (ինչ որ արդէն ուրիշ երկրներու մէջ կատարուած էր), առ այս որոշուեցաւ:

Ասկէ զատ Բարիդի մէջ զանազան յանձնաժողովներ կազմուած են, այդ արկածելոց նըպատեւ համար: Յանձնաժողովները Թօմպօլաներ պիտի հանեն նպատակ դրացնելու համար:

ՄԱՆՐԱԴԻՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿԻԶԻՍ
ՄԹՆՈՂՈՐՏԻՆ
Գիտութեան բնագիտական ասպարիզին հետզհետէ տարած:

զարգացումն և բնագիտական յիշեալ երկու դիտութեանց ուսումնասիրութեան հարկէն կ'զգացնէր (ինչ որ արդէն ուրիշ երկրներու մէջ կատարուած էր), առ այս որոշուեցաւ:

Իսիս և այնպիսի յղիւն ու յալըռտակի ձև մը ունենան զոր նախաձեռնութեան փոքր, ուղիղ և շնորհալի քիթ մը զոր ձեռքի պատկերելու համար ստեղծ յանապազ կը կոչեն բանաստեղծները: Կարմիր գոյն նուրբ շուրթերով բերան մը որ երկնային ոգիներու հետ փափաջու և սէրն արտասանելու համար ստեղծուած լինի: Դիր այս քաղցրաբար բերին մէջ երկու շար մարգարիտ՝ զոր մարդկային լեզուն աչու կանուանէ: Երեւակայէ երկու այտեր իբրեւ երկու անարար գեղձեր՝ ուր տարրական համարը մը դուած չլինի տակաւին, երկու պզտի ականջներ որոնց ձեւը տեսնողին չէ թէ զգուշեւ, այլ զմայլումը գրաւեն: Թուլ և պարանոց մը՝ որ պատկերազանները չիօթեն: և ահա Ամելիայի վեր ի վերայ պատկերը կուենէ նա աչքիդ առնէ:

Աւելորդ է ըսել որ իր սիրտն ալ գէմբին կը համապատասխանէր: Կիւներու մէջ գեղեցիկութեան առաջին մրցանակը չափած ըլլալուն պէս ըրնութենէն, համաստեղութեան ալ տիպարն հանդիսացած էր լաւ դաստիարակութեան՝ և որ աւելին է, մայրական աղիւն կրթութեան շնորհէ: Քրիստոնէայ հաստատին տեսակէտէն դատելով ներքին է արդեօք ըսել որ Ամելիա երբ երբեք առարկան էր, զոր Սոլոմոն երդեց և կոյս Մարիամի անձը բացատրեց . . .

Այսպէս էր ահա թատերգութեան դիւցազնուհին, որ խելագար ամուսինի մը վիճակեցաւ երբ տա-

կաւին տասնեկինք տարեկան էր: հասակ մը՝ ուր կ'ոյրէր ծաղիկ ձեւացած՝ այլ դէպ վարդ չ'իթթած էր: զոր կ'որդեւ և բռնի բանալու պատրաստուող մարդուն դէմ՝ Ամելիա, այս անգոր հրեշտակը, դերբնական ուժով մը դիմադրելով յափտականութիւնն արգելած էր . . . Կէտ մը զոր վերջին պիտի բացատրենք . . .

Երբ դահլիճը մտան Միսաք և Արսէն որ մինչև նոյն վայրկեան հայ լինն առնէ կը արամայտային, իսկ կոյն դարձան և մինչև գետին խռնարհելով Ամելիան բարեւեցին:

— Ինչպէ՞ս էր պարը, տիկին, հարցուց Միսաք գրեթէ ընտանեարժայեղով:

Ամելիա թեթեւ մը ժպտեցաւ, այլ չպատասխանեց:

— Հարկաւ դո՛հ էք, տիկին, կըրկնեց Միսաք — միայն թէ բազմութիւնը չափազանց լինելուն . . .

— Տիկինը նեղացած կերեւի և մոնաւանդ հոգնած ըլլալու է, չարայարեց Մարգարիտ, — հաճեցէք, կարգաւոր, քիչ մը նստելու:

— Հոգ չէ, տիկին, պատասխանեց Ամելիա: Գրու ահա մայր ժպիտէն ներքին գեղեցիկութիւն մը կը գուշակուէր: — Կուգին կանանց դահլիճ երթալ քիչ էր . . .

— Տակաւին ժամանակ ունի՞ք . . . պարը նոր ընցաւ . . . ետքը միայն տեղ կ'երթանք . . . նստեցէք, տիկին, կարգաւոր, յարեց Մարգարիտ արտօնող վախճանով որ մեծ առիթ մը կը կորսնցունէ:

— Նստեցէք խնդրեմ, կրկնեց Մի-

սաք Արսէնի թեկն զարնելով որպէս զի նա ալ խօսք մը ձարէ:

— Բարեհաճեցէք նստելու, վեհա՛ւայլ տիկին, թոթովեց այս վեռնին որ մէկ ձեռքով գտաւ և միւսով ալ Միսաքի թեկ բռնած էր որպէս զի չկնայ, այնչափ կը դողար:

Քաղաքապետական այս անանկալ և կարի ծաղրաւոր ձևին վրայ տեսարան ներկայացնողներն չ'ըրջան իրենց խնդրը զսպելու, և Մարգարիտ մտաւայ կատակերգութեան մը յառաջն ատենը համար Ամելիայի վարդի և քնքու ձեռքը բոլորեց և թաւեայ բացմովն վրայ նստեցուց ըսելով:

— Վայրկեան մը հանգստացէք, տիկին, ու միտող կերթանք:

— Բարեհաճեցէք դուք ալ, պարոն Արսէն . . . դուքն Բուրբինեան բարկալի ծայրով մը: և քիչ մնաց վրան պիտի յարձակէր եթէ տիկին Միսաքի հմուտական նայուածքը չարգելէր վիշտ, որով Անտուան վեստն բոլորովին չ'իթթելով և իր ամեն ոյժն այն նայուածքի տակ իբրեւ երկաթեայ ծանր զլիթայով մը կաշկանդուէր իր գոլումին հետեւեալ ոճը յարեց մեղմորէն: — քիչ մը հանգստանալու: վառն զի հոս դալէս ի վեր գնեղ ուղի վրայ կը տեսնեմ, և բազմուցը ցուցուց, ուր նստած էր իր կինը:

Արսէն որ տակաւին կը դողար, նոյնպէս Մարգարիտի հաստատական նայուածքէն քաղաքականութիւնը առանց յապաղելու և ծաղրալի խոնարհուեցաւ:

Շարն ընդ հուռ

Մանաւանդ կարելի է որ ժամտարքի պատմութիւնն ու պարագաներն ալ լաւ չես գիտէր, որ մը կը չասկցնեմ քեզի :

Կարելի չէ խնդրել ամեն կինէ՝ որ ժամտարք մը ըլլայ, չկրնար : Բայց կարելի է ամեն մարդէ խնդրել որ Աննիբալ մը ըլլայ, այսինքն պատե-րազմի դաշտը նետուի :

Մոխի ըրէ՝ անուշիկս : Ժամը կըլը-րանայ, երկու խօսք եւս ընեմ եւ վերջացունեմ : Մարդկային ճարտա-րադիտութեան մէջ, քու հանճարդ ժամացոյցի եւ մարդուն ալ՝ արա-գընթաց վայրաշարժին ընթացքին նը-մանցունելուն ի պատասխան՝ կըսես թէ, այդ բաները չինողները կինը ծնած է : Ե՛յ, խեղճ Անթառամն, պատասխան չդո՞ւր միթէ տալու : Ի՛նչ, կարծեցիր թէ, ես այն կար-ծիքն ունէի որ մարդը մեղրամոմէ կը շինուէր : Հարկաւ մարդը կինէն կելլէ, կինն ալ մարդէն — հաւը հաւկիթէն հաւկիթն ալ հաւէն, կըը-նան ծայրը գտնել — Եթէ դուն կը պարծիս որ ձեր մարդ — Աստուա-ծը եւ ուրիշ մեծ մարդեր կնո՞ղ դո-ւք եւս, ինչո՞ւ մարդը ա՛լ աւելի չպարծի որ Սթալէն, Մէֆլինէի, Ժօրժ Սան, ժամտարք եւն ըստած կնիկ-ներն ալ մարդերու գործ են : Եթէ մայր ունեցան, հարկաւ հայր ալ ունեցած են ասոնք : Ի՛նչ կելլէ ատկէ :

Կինն է, եղբ, հեղինակ մարդ-կութեան, ո՞վ ըստ այդ քեզի Ան-թառամ, կը խնդացնես վրադ : Զե՛ս գիտէր որ մարդ չինող նիւթը մար-դուն դրամագլուխն է : Զե՛ս գիտէր մանաւանդ որ մարդը քեզմէ ասա՞յ ստեղծուեցաւ եւ դուն մարդէն դո-ւցար : Հակառակը եթէ կրնայ, ապացուցանէ : Աւելի չորհրդով խօսած կըլլայիր, եթէ ըսէիր թէ Աստուած է մարդկութեան հեղինակ :

Սակայն երբ փոխանակ մազդ, ինչպէս կըսեն, եւ լեզուդ, ինչպէս ես կըսեմ, երկարելու՝ խեղճ եր-կարէիր, պիտի համոզուէիր որ, ի-րօք մարդը ասա՞յ ստեղծուած ըլլա-լու է, թէ մարդն ըլլալու է մարդ-կութեան հեղինակ, վասն զի մարդ-կացմով զլսաւոր նիւթը կամ հիւ-թը մարդուն քովն է : Ուրիշ ձեռով ըսեմ, մարդը դրամագլուխն ունի, դուն աշխատանքը : Մարդը ասա-րկան ձեռակերպելու նիւթն ունի : Դուն ձեռակերպելու հոգը : Հասկը-ցար . . . բայց ա՛հ, ժամը տանը-մէն է կարծեմ, քուսն ալ եկաւ, ուրիշ ատեն կը տեսնուինք, եւ չը-կանդ դէ՞մ ըրած դանդաղանքդ վրայ կը խօսինք, որ խնդրոյն ընդ-հանրութենէն մասնաւորութեան կիջ-նայ : Զմեռը երբ դամ ձեր քաղաքը, շատ կը խօսինք այս նիւթերուն վրայ մէկ կողմէն ալ վառարանին մէջ շա-գանակ կեփենք եւ կուտենք : Ես կե-փեմ հոգ չէ : Ելիր նայիմ, ըսր մը խոնքու, պատկերու եմ : Գնա՛ :

ՊՐՈԹԷ

Յ. Բ. Հայէ Է՛ն, Է՛ն Է՛ն Անթառամ, սիրտդ մի խաղցունէր շատ, օգերը գէշ են, կը միասուխա :

ՊՐՈ . . .

ՍԹԱՆԼԷՅ ՃԷՎՈՆՍԻ

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

Աշէնք Էնչէն Էն հարստան

Ծառայութեան բազմապատ-կութիւնը : — Ստեպ շատ աշխա-տանք կը խնայուի, երբ այնպէս կարգադրենք որ գործաւոր մը կարենայ շատ անձերու ծառա-յել այնքան գիւրտութեամբ, ինչ-պէս կը ծառայէ մէկ անձի մը : Երբ թղթաբեր մը բոթման նա-մակ մը կը բերէ, նոյնքան ատեւ-նի մէջ եւ նոյնքան արագութեամբ կրնայ քան կամ յարմար հատ ալ բերել : Փոխանակ քան կամ յիսուն անձի որք իրենց յատուկ

նամակները պիտի բերէին զատ-կատ, մէկ թղթաբեր մը կրնայ այդ ամեն գործը տեսնել ա-ռանց որ եւ է դժուարութեան : Այս եղեւթիւնը կ'ապացուցա-նէ թէ բոթման ինչու կրնայ աշ-խարհիս մէկ ծայրէն միւս ծայրը նամակ տանել 30-40 փարայով : Այնքան անձինք կան, նամակ դրող կամ ստացող, որ ընդհան-րապէս մէկ ցրուի մը մեծ քա-նակութեամբ կրնայ կրել, եւ յա-ճախ չորս հինգ հատն ալ միեւ-նոյն տեղը կուտայ : Անկարելի պիտի ըլլար բոլորովին այդքան վար գնով հեռագիր դրել, վա-սընդի ամեն մէկ նամակ կամ խօսք հարկ է որ զատ զատ հե-ռագրուի երկար թեւերով, եւ մաս-նաւոր մարդու մը կողմէ ալ ցրվուի, որ շատ անգամ զատ զատ կը պատահին : Վաթէյ արք-եպիսկոպոսը դիտած է որ, երբ խումբ մը ճանբորդներ նոր եր-կիր մը երթալ ուղեւով, գիշերը բանակին, տեսնուելիք գործերը բնականաբար կը բաժնեն մէջեր-նին : մին ձիերը կը խնամէ, միւս մը ուտելիքներուն ծրարները կը քակէ, երրորդ մը կրակ կը վա-ռէ եւ կերակուրը կ'եփէ, չորրորդ մը ջուր բերելու կերթայ եւս Բո-լորովին ծաղրելի բան մը պիտի ըլլար, երբ միտեղ զոնուող տաներկու ճանբորդ զատ զատ կրակներ վառէին եւ տաներկու կերակուր եփէին : Տաներկու հոգիի համար կրակ վառել եւ կերակուր պատրաստել, մէկ կամ երկու հոգիի համար պատ-րաստելու աշխատութենէն շատ մեծ չէ :

Շատ բաներ ալ կան, որք անգամ մը պատրաստուելէ ետեւ, հազարաւոր եւ միլիոնաւոր ան-ձերու կը ծառայեն : Մէկը, կա-րեւոր տեղեկութիւն մը կըստա-նայ, օրինակի համար կը տեղե-կանայ թէ, Աղլանտեան ծովուն վրայ ահագին փոթորիկ մը կայ, այս լուրը կրնայ հաղորդել ամ-բողջ Ժողովուրդի մը՝ լրագրաց միջոցաւ :

Օրինակին բազմապատկութիւ-նը եւս, աշխատութեան արդիւն-քը ահագին կերպով աճեցնելու միջոց մ'է : Երբ անգամ մը ու-նեանք այն գործիքներն ու կա-ղապարները որք բան մը չինե-լու կը ծառայեն մեղ, յաճախ կարելի է քաղմագատկել այդ գործին օրինակները առանց դժ-ուարութեան : Դրամ մը կամ մի-տալ մը կ'ոխելու համար անկիւն մը փորելը շատ երկար եւ շատ սուղի նստող աշխատութիւն մը է, բայց երբ անգամ մը ընտիր անկիւններ ունենանք՝ դուրին է գործածել զանոնք մեծ թիւով դրամ կամ միտալ կ'ոխելու հա-մար, եւ ծախքն ալ քիչ : Տը-պագրութեան մասուլք լուսագոյն օրինակ մ'է բազմապատկութեան այս տեսակին : Շէքսպիրի գոր-ծերը գրադրի մը օրինակել տա-լը երկու հարիւր ոսկին աւելի պիտի արժէ, եւ իւրաքանչիւր նոր օրինակ միեւնոյն ծախքը պիտի ունենայ : Տպագրութիւնը հնարութիւն ասա՞յ գիրքերն այս կերպով կ'օրինակէին, եւ ձեռա-գիրներն հեռաւարտ շատ սուղի կը նստէին, թո՛ղ որ բազմաթիւ

փառներ ալ կըլլային :

Այսօր կրնայ մէկը Շէքսպիրի ամբողջ գործերը գնել մէկ շի-թին, եւ վաթից Սկոթի իւրա-քանչիւր գործը կէս շիթին :

Կրնայ ըլլալ որ կարեւոր գիրք մը յօրինելու եւ տպագրելու հա-մար քանի մը հարիւր ոսկի եր-թայ, բայց անգամ մը երբ մամ-լոյ յանձնուի, հարիւր հազար-ներով օրինակներ կրնայ տպուիլ, եւ իւրաքանչիւր օրինակի գինն ալ հազիւ թուղթին եւ կաղմին գինէն քանի մը դրուշ աւելի է :

Գրէթէ գործածելու բոլոր ի-րերը որք մեզի կը ծառայեն այս-օր, զորօրինակ աթոռները, սե-ղանները, գաւաթները ամանե-րը եւն, մեքենայով շինուած են եւ ոկղնական կաղապարի մը օ-րինակներ են : Կարելի է ընտիր աթոռ մը գնել հինգ շիթին, եւ աւելի քիչ : Բայց երբ ուրիշ ձե-ւով եւ ուրիշ կաղապարով աթոռ մը ուզուի՝ կրնայ ըլլալ որ այդ գնոյն հինգ կամ տասնապատիկն աւելի սուղ ըլլայ :

Այս աւուր վաղըթի մէջ կը կարդանք .

« Մեր Հայ հայրենակցաց մէջ յառաջդիմութեան գաղափարը սակաւ ինչ յառաջ գնացած ի-նելով, այժմ քանի մը յառա-ջդիմասէր նորահաս Հայեր Հայ-կական գրեւորն տեղ Լատին գրեր դնելու եռանդէն բռնուե-ր են :

« Երբեմն մեր "մէջ ալ թըր-քական գրող տեղ ուրիշ գրեր դնելու պէտքին վրայ պնդող-ներ գտնուած էին :

« Սակայն, փա՛ռք Աստուծոյ, հայրենասիրութեան գաղափարն յաղթած է այդպիսի տարա-պայման գաղափարաց եւ կը յու-սանք թէ Հայոց գլխաւորներն ալ պիտի ընդգրկմանան այս տա-րօրինակ գաղափարին :

« Նորահաս Հայոց կարծեաց համեմատ՝ հայկական գրերն յոյժ խառնակ լինելով, հարկ է եղեր անոնց տեղ լատին գրեր դնել :

Վաղըթի ծանուցած այս դը-րական մեծ յեղափոխութեան վրայ մեք պարզապէս տեղեկու-թիւն չունինք : Ոչ մէկ խեղացի հայ մտքէն կանցունէ թողուլ իւր նախնեաց պատուական այբու-բենն, որ այնչափ լաւ կը պատ-շաճի հայ լեզուին հընչունքը տալու, եւ ընդունիլ օտար այ-բուբեն մը իւր այն ամեն թե-րութեամբ ու ամենայն օտա-րութեամբ : Մասիս

ԱՌ ԶԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Գարափին վրայ .

— Ո՞վ է Բէնին քովի կինը :

— Իր օրինաւոր կինն է ար-դեօք :

— Ա՛հ, սէ նոն է վէնալ է պէնէ Թոօվան :

— օ —

Հարուստի մը անգթութեան եւ ետախրութեան վրայ կը դառ-նայ խօսքը .

— Վերջապէս, կըսէր մէկը, երբեք տեսնուած չէ որ բանի

մը համար յառ յայտնած ըլլայ .

— Կը սխալիս, կըսէ Մարան . միշտ իր ծանր չեշտով, կը սխա-լիս պարոն, ես տեսած եմ ա-նոր ցաւ յայտնելը :

— Ի՛նչ կըսես .

— Այո՛ :

— Ե՛րբ, ո՞ւր :

— Անցեալ ձմեռ կը յայտնէր թէ ցաւ ունէր . . . կոկորդին մէջ :

ԱՌ Ե Ի ՏՈՒՐ

ԲԱՄԲԱԿ : — Ծախուեցաւ 200 հակ Սօպուճա 315—317 դրուշի : Ատանայի բամպակէն 50 հակ ծախուեցաւ 305 դրուշի :

ԱՅԻՈՆ : — Ծախուեցաւ 90 կողովի չափ : Ատէթ կոչուած տե-սակը 100—107 1/2 դրուշ : Պո-ղատիչի տեսակը 130 դրուշ :

ԲՈՒԹԳ : — Գին բան ծախուե-ցաւ :

ԲԱԼԱՄՈՒՏ : — Բիացան հան-դարաւ է : Հաղիւ 800 կենդի-նար ծախուեցաւ երկրորդական տեսակէն 70 դրուշի :

ԹՈՒԶ : — Երեկ սկսաւ հառ-նիլ : Գինը տակաւին յայտնի չէ :

Փոխանակագիր	Կ. Պօլոյ վրայ	124,75—125
»	Լոնտոն երեք ամսուան	136,75—137
»	» օրուան	138,37—138,62
»	Ֆրանք » ամսուան	216,50—217,50
»	» օրուան	218,75—219,50
»	Ֆիորին » ամսուան	452—454
»	» օրուան	461—463

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

	քամի	թարիֆա	ողջ
Արծաթ մէճիտիէ	23,15	25,05	20
Ոսկի օսմանեան	125,	135,26	107,99
Սիէրլին	137,	148,25	118,36
Ոսկի գաղղիական	109,50	118,49	94,60
Վեցնոյ	101		
Հինգնոյ	60,75		
Մէթալիք	63,		
Թղթագրամ	1000		

ՊԱՇՏՈՆԱՏՈՒՆՔ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՐԴԵՀԻ
QUEEN
INSURANCE COMPANY
ԹԱԳՈՒՀԻ
ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԼԻՎԵՐՊՈՒԼԻ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆԻ

Դրամագլուխ 2,000,000 Անգլ. ոսկի

Սոյն բնկերութիւնը Փոքր Ասիոյ գլխաւոր քաղաքաց Գարամանիոյ՝ Սուրիայի, Արշակունիի կղզեաց, Բուսիլիի եւ Յունաստանի մէջ ճիւ-ղեր հաստատած են :

Կնդրոնական Պաշտօնատուն

Յրանկաց թաղ Գոէնօբուլոյի ֆերիտանէն վերի յարկը թիւ 2 եւ 3

Ընդհանուր գործակալ
ՃՕՆ Ա. Ա. ԿՈՒ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Բէշտիմալճիլար պաշի Սէֆէրեան խան վերի յարկը թիւ 3 ման-րաման տեղեկութեանց համար պէտք է գիմել բնկերութեան փոխ գործակալ Յ. Կ. Հիւսնեանի վերջիջեալ խանին քով Եօյեաննե-րուն մարզպան :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել մե-ծարդոյ հասարակութեան որ Queen Թագուհի անուն տպահա-վութեան բնկերութեան փոխ գործակալ անուանած ըլլալով պատրաստ եմ ապահովութեան ընդունիլ ամեն տեսակ չէնք ապրանք կարասիք եւն օգտա-կար պայմաններով :

Մանրաման տեղեկութեանց համար պէտք է գիմել Բէշտի-մալճիլար պաշի Սէֆէրեան խա-նի քով Եօյեաննեւրուն մարա-զան :

Փոխ. գործակալ Queen Ընկ.

ՅԱՊՈՒ Կ. ՀԻՍՆԵԱՆ

— օ —

ԱՐՇԱԼՈՅՍՈՒ ԶԵՆՔԷ կը ծախ-ուի հետեւեալ տեղերը .

1. Եօլ պէտէսթէն, 5.

2. Բէշտիի ճատաէսի ծխա-վաճառ Պ. Արտաշէս Ոսկանեանի քով :

3. Գարափին վրայ Գարաշե-րայի նուամտոյցին դէմ ծխա-վաճառ Պ. Կիրակոսին քով :

Հատը 3 մէթալիք :

ԱՐՇԱԼՈՅՍ Ի ՏՊԱՐԱՆ